

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Ehdotuksen tulisi selkeästi määrittää kaksi asiaa: lapsen etu ja puolison manipulointi lapsiin nähden.

Lapsen etu on pitkällä tähtäimellä, että hänellä on kaksi vanhempaa.

Manipuloinnin vuoksi, esim. väkivallan uhkaa liioittelemalla voidaan ajautua tilanteeseen, jossa lapsi ei tapaa juuri lähivanhempaankaan, joka estää etävanhemman tapaamisen manipuloimalla lapsia.

Lasten manipulointi olisi laissa selkeästi todettava rankaistavaksi teoksi, jonka pystyy toteennäyttämään vanhempien todellisella kyvyllä järjestää tapaamisia.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Säännökset ovat varsin onnistuneita, koska ne korostavat, että molempien vanhempien on myötävaikutettava lasten kehitykseen. Tärkeää olisi toteennäyttää myös tämä vaikuttaminen. Se on helppoa vanhemmalle, joka oikeasti haluaa edistää lastensa etua ja tapaamisia.

Lasten tapaamisiin liittyvä toisen vanhemman haluttomuus johtaa lapsia ja kääntää heitä toista vanhempaansa vastaan olisi määriteltävä selkeästi rankaistavaksi teoksi. Sillä on pitkällä tähtäimellä erittäin kielteinen vaikutus lapsiin ja heidän kehitykseensä. Se ei ole heidän etunsa mukaista edes lyhyellä tähtäimellä.

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Käytännössä tuomioistuimet ovat olleet liian arkoja hyödyntämään uhkasakkoja. Pitäisi kytkeä tiiviimmin yleisiin säädöksiin. Jos tapaamiset eivät toteudu sovitusti, asiaan pitäisi puuttua heti madalletulla oikeudenkäyntiprosessilla. Jos oikeuden päätös asiassa on jo tehty, uhkasakko pitäisi

määrätä tapaamisien estyessä nopeasti ilman erillistä uutta oikeudenkäyntiä. Tällöin tunnusmerkiksi riittäisi, että toinen vanhemmista ei pysty (esim manipuloinnin vuoksi tai esim lasten "kuulemista" ja "pehmeitä keinoja" käyttäen tosiasiallisesti manipuloiden käännettyä lapsia tapaamisia vastaan) itse kantamaan vastuutaan yleisissä säännöksissä esitetyllä tavalla.

Lapsen mielipiteen selvittämisessä tärkeää ei ole niinkään "herkkyys" vaan lapsen edun kokonaisvaltainen ja pitkän aikavälin tilanteen arviointi. Tilanteen arviointi ei saisi olla yksittäinen tilanne, joka on manipuloinnille altis, vaan pitäisi ottaa huomioon pitkä linja ja aiemmat asiakirjat ja käsittelyvaiheet, eri viranomaisissa, tyyppillisesti pitkittyneissä riitatapauksissa.

Erytystä huomiota olisi kiinnitettävä tapauksiin, joissa toinen vanhempi pyrkii leimaamaan toista ja pyritään salaamaan tietoja, jotka ovat toiselle epäedullisia.

Laki ei tarpeeksi tunnista isä tai äitipuolen roolia tapaamiskäytöissä. Heillä voi olla myös varsinaisia vanhempia rakentavampi rooli, koska he yleensä näkevät kokonaisuuden ja haluavat aidosti sitoutua tapaamisten toimivuuteen. He ovat alttiita manipulatiiviselle mustamaalaukselle helposti.

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Isä tai äitipuolta tulisi kuulla 15 § mukaisessa kuulemisessa.

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Lapsen etävanhemman, joka pyrkii saamaan lapsensa tapaamisiin säännöllisyyttä, tulisi saada puolisonsa tuloista riippumaton oikeus saada asia käsittelyyn.

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

-

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

Tärkeää olisi käydä läpi lapseen liittyvän manipulatiivisen vaikuttamisen kokonaisuus kansainvälisiä esimerkkejä myöten.

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

-

Markku Mölläri